

Veterinärvårdens konsolidering ger konsekvenser för försäkringsbranschen

– Sverige har alltid haft en väl fungerande veterinärvård. Ja, jag vågar sticka ut hakan och påstå att vi nog har den bästa i världen. Vi har haft – och har – många välutrustade sjukhus och kliniker. Ett stort antal av dem har varit privatägda och stiftelsedrivna, många av sjukhusen drivna non-profit.

Pekka Olson har sett utvecklingen i branschen på nära håll och under en lång tid. Han är idag chef för Veterinära strategier på Agria Djurförsäkring, ett företag som han varit trogen sedan 1995. Han har tidigare bl.a. varit chefveterinär och marknadschef.

Pekka Olson har även skaffat sig en internationell infarenhet och utblick som chef för Agria International och som chef för Agrias brittiska dotterbolag.

Innan sin tid på Agria var Pekka Olson 20 år på Veterinärhögskolan i Uppsala, som lärare och som kliniker.

Pekka Olson pekar på vårt försäkringssystem som en starkt bidragande orsak till veterinärvårdens höga kvalitet.

Hur ser marknaden ut?

Innan vi går vidare ska vi göra en snabbtitt på hur veterinärvårdsmarknaden ser ut i dagsläget. I en rapport som McKinsey tagit fram för Universitetdjursjukhuset sägs följande:

”Marknaden för privat djursjukvård omfattar i 2010 års siffror drygt 3,3 miljarder kronor, och har i perioden 2006-2010 vuxit med 9,5 % per år. Tillväxten har främst drivits av ökad försäkringsgrad för sällskapsdjur, framför allt hund och katt, en ökad mängd avancerade behandlingar, ökad betalningsvilja för mer avancerad vård samt teknisk utveckling genom till exempel förbättrad diagnostik.”

Marknaden för djurförsäkringar domineras av Agria Djurförsäkring. Enligt Svensk Försäkring (juni 2013) har Agria 58 % av marknaden, Folksam 18, If 11 och Sveland 10 %.

– Grovt sett kan man säga att av Agrias omsättning rör 60 % smådjur, 30 % häst och 10 % lantbruk. Sett bara till premien för kattförsäkringar så är den större än premien för lantbruk! Konstaterar Pekka Olson.

Snabb konsolidering

Hur ser då utvecklingen ut för veterinärvården i Sverige just nu? Vi frågar Pekka Olson:

– Vi var nog många som såg att branschen skulle komma att konsolideras. Den internationella utvecklingen, bl.a. i Storbritannien, pekade åt det hållet. Däremot var det nog få som trodde att det skulle gå så snabbt.

Det var för två år sedan som det började. Djursjukhuset Bagarmossen/Albano kom då att gå samman med djursjukhusen i Falun och Borlänge. Det här kom att bilda stomme i det som skulle komma att bli Djursjukhusgruppen.

Bara några veckor senare kom beskedet att djursjukhusen i Strömsholm och Helsingborg/Malmö gick samman under namnet Evidensia.

– Sedan gick det väldigt fort med uppköp av andra sjukhus och kliniker under 2012. I första hand inriktade man sig på befintliga anläggningar i Sverige, Norge och Danmark – för Evidensias del även i Finland.

Den tredje gruppen, Vetteris, har ett annat upplägg. Man etablerar sig i miljöer där djurägare rör sig, t.ex. djuraffärer. Det är samma ägare som för Arken/Djurmagasinet och man riktar enbart in sig på kliniker och dagvård.

I dagsläget svarar Djursjukhusgruppen och Evidensia för ca hälften av smådjursjukvården. Förutom Vetteris, svarar oberoende sjukhus och kliniker för den andra hälften. Ett exempel som Pekka Olson nämner är djursjukhuset i Lund.

Både möjligheter och risker för försäkringsbranschen

Vad får det här då för konsekvenser för försäkringsbranschen?

– På den positiva sidan kan nämnas att det är bra för branschen med en tydlig ägarbild inom veterinärvården. Konsolideringen kan också gynna den vetenskapliga utvecklingen, liksom att det blir lättare att upprätthålla en hög kompetens. Och självklart kan stordriftsfördelarna leda till lägre kostnader.

Men Pekka Olson sticker inte under stol med att det kan bli negativa konsekvenser. Det finns en risk att prisnivån kan komma att öka och det gäller inte bara i de större koncernerna.

Man kan redan nu se en tendens till ökade kostnader i veterinärvården. Under första halvåret 2013 ökade på enskilda diagnoser med mellan 8 och 17 procent, jämfört med en ökningstakt på mellan 4 och 7 procent under första halvåret i fjol.

– Nu är det svårt att direkt peka ut konsolideringen som en enskild orsak till ökningarna av medelskadekostnaden. Många djurägare ser på den ökade floran av TV-program om veterinärer och ställer idag högre krav på vården. Och man går oftare till veterinären, vilket naturligtvis ger en högre skadefrekvens i statistiken. Slutligen har många veterinärer höjt sin ambitionsnivå för att kunna hjälpa djuren till ett bättre liv.

Det finns också en annan risk som Pekka Olson pekar på, som han har erfarenhet av från sin tid i Storbritannien. Det är försök till nyetablering av alternativa försäkringslösningar med sämre produkter. Han tror dock inte att den risken är så stor.

På hästsidan är Evidensia största enskilda aktör, sedan man köpt flera av ATGs hästkliniker och som har ett starkt varumärke.

– Det blir allt vanligare att hästägarna vill att veterinären kommer till stallet, istället för att de kommer till kliniken eller sjukhuset. Det här gynnar de veterinärer som är ambulerande, inte minst distriktsveterinärerna.

– Relationerna till kliniken är också oerhört betydelsefull. Vem som är veterinär är mycket viktigt.

Generationsväxling och attitydförändring

Hur ser då Pekka Olson på framtiden?

– Det sker just nu en generationsväxling och en attitydförändring. Färre veterinärer vill bli distriktsveterinärer och fler vill ägna sig åt smådjur eller hästar. Dessutom blir det tydligt att den unga generationen i större utsträckning vill fokusera på att bota djur och inte på att driva företag.

Dessutom har konkurrensen blivit allt hårdare, vilket lett till en överetablering. Det blir allt tuffare att sätta upp en egen klinik. Samtidigt är det alltför många som väljer att göra sin veterinärutbildning utomlands, vilket medfört ett större inflöde av nyutexaminerade.

– Allt det här tillsammans gör att jag kan se framför mig ett antal mindre svenska kliniker kommer att gå upp i de två stora aktörerna. Och jag kan se att dessa också fortsätter sin expansion i Norden.

Pekka Olson pekar också på en annan utveckling, som kan få konsekvenser för försäkringsbolagen:

– Jag har sett en ökad rädsla bland veterinärer för att göra fel och bli fällda av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård. De tycker då det är bättre att ta in

djuret för mer omfattande undersökningar och behandlingar – fastän det kanske inte alltid skulle behövas. Självklart finns här en risk att kostnaderna ökar.

Vad skulle då slutligen Pekka Olson vilja ge för råd till djurägarna?

– Det går inte att komma ifrån att när djurägaren väl är på sjukhuset, är han eller hon i ett känslomässigt underläge. Det är bra om djurägaren vågar fråga vad veterinären planerar att göra med djuret, vad det kommer att kosta och om det finns eventuella alternativ.

Carl-Henrik Knutsson